

توراه اور • پاراشاها ויחי • مامار 2

ביאור על הנ"ל

شرحی بر مطالب پیش گفته

تقديم به افتخار

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

پدر ربه، رب لیوی ییتسחק

LikuteiTorah.com

پاراشای حسیدی

[/likuteitorah.com/fa/torah-ohr/vayechi/2](https://likuteitorah.com/fa/torah-ohr/vayechi/2)

1 ביאור על הנ"ל

شرحي بر مطالب پيش گفته

2 הנה השבטים הם ב' בחי' מלמטה למעלה ומלמעלה למטה עלמא דנוקבא ועלמא דדכורא

اکنون، قبایل دو مرتبه‌اند: از پایین به بالا و از بالا به پایین؛ جهان مؤنث (עלמא דנוקבא, alma d'nukva) و جهان مذکر (עלמא דדכורא, alma d'duchra).

(וכמש"ל [וכמה שכתוב לעיל] ע"פ והנה אנחנו מאלמים אלומים שנשמות השבטים נמשכו מבריאה והן בבחי' מלמטה למעלה לעלוי' מבריי' [מבריאה] לאציי' ושרשן הן י"ב גבולי אלכסון שבז"א דאציי' שנק' שבטי י"ה שנמשכים מלמעלה למטה).

(چنان‌که پیش‌تر دربارهٔ آیه «و اینک، ما دسته‌های بافه را می‌بستیم» توضیح داده شد: ارواح قبایل از عالم آفرینش (برיאاه, Beriah) کشیده شدند، و در مرتبهٔ «از پایین به بالا» قرار دارند تا از بריאה به عالم صدور (אצילות, Atzilus) صعود کنند؛ و ریشهٔ آنها دوازده مرزِ مؤرَب در صفاتِ عاطفی (ז"א / זעיר אנופין, Z'eir Anpin) در אצילות است؛ مرزهایی که «قبایل י"ה» نامیده می‌شوند و از بالا به پایین کشیده می‌شوند).

והנה באתערותא דלתתא אתערותא דלעילא שע"י בחי' ראובן שמלמטה למעלה ממשיך גילוי בחי' ראובן שמלמעלה למטה

اکنون، «به واسطهٔ برانگیختگی از پایین (אתערותא דלתתא, isarusa dilesata)، برانگیختگی از بالا (אתערותא דלעילא, isarusa dileila) [پدید می‌آید]: یعنی به واسطهٔ مرتبهٔ روون (ראובן) که از پایین به بالاست، آشکارشدنِ مرتبهٔ روون که از بالا به پایین است کشیده می‌شود.

והוא כי בחי' ראובן הוא בחי' ראו ב"ן [שם ב"ן] בחי' ראייה אותיות ארי"ה ומלמטה למעלה הוא בחי' לאסתכלא ביקרא דמלכא שמזה נמשך תוקף האהבה בחי' פני ארי' [אריה] אל הימין וכו'

و این از آن روست که مرتبهٔ روون، مرتبهٔ «رئو ون» (ראו בן, re'u ven, «بین، پسری»)، مرتبهٔ دیدن (ראיה, re'iyah)، [که حروف] «شیر» (אריה, aryeh) را دارد. و از پایین به بالا، این مرتبهٔ «نگریستن به جلالِ پادشاه» است که از آن شدتِ عشق کشیده می‌شود: مرتبهٔ «چهرهٔ شیر در سمتِ راست» و غیره.

ועי"ז נמשך ג"כ אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] מלמעלה למטה גלוי בחי' ראייה עליונה כי ראה ה' בעניי בחי' התקרבות כי עתה יאהבני אישי.

و از این راه، همچنین برانگیختگی از بالا، از بالا به پایین، کشیده می‌شود: آشکار شدن مرتبه دید اعلی، «زیرا نام چهارحرفی (ה')، Havayah) گرفتاری مرا دیده است»؛ مرتبه نزدیک شدن: «زیرا اکنون شوهرم مرا دوست خواهد داشت.»

3 וימינו תחבקני. וכמו"כ [و כמו כן] ע"י בחי' שמעון שמלמטה למעלה אם שמע תשמעו מעורר בחי' אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] כי שמע ה' כו'

«و دست راستش مرا در آغوش می‌گیرد.» همچنین، از طریق مرتبه שמعون (שמעון) که از پایین به بالا است، «اگر به راستی گوش فرا دهید»، مرتبه برانگیختگی از بالا (אתערותא דלעילא, isarusa dileila) برانگیخته می‌شود: «زیرا ה' (نام چهارحرفی: Havayah) شنیده است» و غیره.

וענין ראי' [ראייה] היא מקרוב ושמיע' [ושמיעה] היא מרחוק כמ"ש ה' שמעתי שמעך יראתי. בחי' אודנין כי חבקוק היה בבחי' הריחוק שהוא בחי' שוב כענין וינועו ויעמדו מרחוק

موضوع این است که دیدن از نزدیک است و شنیدن از دور، چنان‌که نوشته شده است: «ה', خبر تو را شنیدم و ترسیدم»؛ [این] مرتبه گوش‌ها (اودنی, udnin) است، زیرا حقوق در مرتبه دوری بود؛ مرتبه «بازگشت» (שוב, shov)، همچون «آنان لرزیدند و از دور ایستادند».

ומזה נמשך מלמעלה למטה כי שמע ה' כי שנראה אנכי ויתן לי וגו' שמזה יהי' [יהיה] התקרבות מלמעלה (ושנראה שאינה אהובה כ"כ [כל כך] שהרי כתיב ויאהב גם את רחל מלאה)

و از این، [جریانی] از بالا به پایین کشیده می‌شود: «زیرا ה' شنیده است که منفرم، و به من بخشیده است» و غیره؛ از این راه، نزدیکی‌ای از بالا پدید می‌آید. (و «منفور» یعنی چندان محبوب نیست، زیرا نوشته شده است: «و او را حیل را نیز بیش از لیا دوست می‌داشت.»)

מחמת שעושה א"ע [את עצמו] רחוק ושמאל דוחה ונק' שנראה כי שמאלו תחת לראשי ועי"ז אח"כ בחי' לוי ט"ו ווי"ן דאמוי"צ [דאמת ויצ"ב].

[این] از آن روست که شخص خود را دور می‌سازد و «دست چپ پس می‌زند»؛ از این رو «منفور» نامیده می‌شود، زیرا «دست چپش زیر سر من است». و از این طریق، پس از آن، مرتبه لاوی (لוי) پدید می‌آید: پانزده حرف واو (ו, vav) در «امת ויצ"ב» (Emes Veyatziv؛ «راست و استوار»).

וג' בחי' אלו הן ג' קוין חח"ן [חכמה חסד נצח] בג"ה [בינה גבורה הוד] ודת"י [ודעת תפארת יסוד] שהוא קו האמצעי הוא בחי' לוי.

و این سه مرتبه، سه خط هستند: حکمت (חכמה, Chochmah)، مهر (חסד, Chesed) و پیروزی (נצח, Netzach)؛ فهم (בינה, Binah)، قید و سخت‌گیری (גבורה, Gevurah) و شکوه (הוד, Hod)؛ و شناخت (דעת, Daas)، زیبایی و هماهنگی (تفארת, Tiferes) و بنیاد (יסוד, Yesod) که خط میانی است، مرتبه لاوی است.

שע"י ג' בחי' אלו נמשך בחי' יהודה יודוך אחיך להיות בחי' הודאה כתר מל'

زیرا از طریق این سه مرتبه، مرتبه یهودا (יהודה) نازل می‌شود: «برادرانت تو را خواهند ستود»؛ تا مرتبه اعتراف و سپاس (הודאה, hoda'ah)، یعنی تاج (כתר, Keser) فرمانروایی (ملכות)، پدید آید.

דהנה המל' היא בחי' מקבל ול"ל [ולית ליה / ولית לה] מגרמה כלום ואעפ"כ [ואף על פי כן] אחר שמקבלת הרי היא בחי' מלכות עליהם (ונק' כתר מל' שהיא בחי' כתר מלמטה למעלה) הגם שהם ממשיכים לה האורות ופרקין (וע' בזהר בלק ע"פ גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו כו')]

زیرا فرمانروایی مرتبه گیرنده است و «از خود هیچ ندارد»؛ بااین‌همه، پس از آنکه دریافت می‌کند، مرتبه فرمانروایی بر آنان است (و «تاج فرمانروایی» نامیده می‌شود، زیرا تاجی است از پایین به بالا)، با آنکه آنان نورها و مفصل‌ها (פרקין, perakin) را به سوی آن می‌کشاند. (و بنگرید به زوهار (Zohar, זהר)، [پارشای] بالاک، درباره آیه «توانایان در نیرو، آنان که فرمان او را به‌جا می‌آورند، تا به صدای کلام او گوش فرا دهند» و غیره.)

וה"ז [והרי זה] כמשל המלך ב"ו [בשר ודם] שהוא מקבל המס הכסף והזהב מאנשי מדינתו ואעפ"כ [ואף על פי כן] הרי הוא מולך עליהם כו'

و این مانند تمثیل پادشاهی از گوشت و خون است که مالیات، نقره و طلا را از مردم کشورش دریافت می‌کند و بااین‌همه بر آنان فرمان می‌راند و غیره.

כך המל' שרשה בכתר נעוץ סופן בתחלתן רק שצריך המשכת הכתר הנק' טמיריו דכל טמירין שיהי' [שיהיה] בגילוי בבחי' אתה

همچنین فرمانروایی (ملכות, Malchus): ریشه‌اش در تاج (כתר, Keser) است؛ «پایانشان در آغازشان فرو رفته است»، اما باید تاج، که «پنهان‌ترین همه پنهان‌ها» نامیده می‌شود، به پایین کشیده شود تا آشکار گردد، در مرتبه «تو» (אתה, atah).

ולכן יודוך אחיך מכתר למלי ע"י ג' קוין הנ"ל ראובן פ' ראשונה דק"ש [דקריאת שמע] בחי' שם מ"ב
ושמעון פ' שניה ע"ב [שם ע"ב]

ازاین رو «برادرانت تو را خواهند ستود» [است]؛ از تاج به فرمانروایی، به واسطه سه خط یادشده: رؤون (ראובן, Reuven) بند نخست شماع (קריאת שמע, Krias Shema) است، مرتبه نام چهل و دو؛ و شیمعون (שמעון, Shimon) بند دوم است، [نام] هفتاد و دو.

(וע' במ"א دلכאורה שם מ"ב הוא גבורה ושם ע"ב [שם ע"ב] חסד אלא שהוא בחי' אור הגבורה בכלי
החסד ואור החסד בכלי הגבורה) ולוי אמוי"צ [אמת ויציב] בחי' הממוצע ונק' היכל הרצון שלמעלה
מהיכל האהבה שלפני ק"ש [קריאת שמע] וכו'.

(و در جای دیگری بنگر که ظاهراً نام چهل و دو از قید و سخت گیری (גבורה, Gevurah) است و نام هفتاد و دو از مهر (חסد, Chesed)؛ اما این مرتبه، نور قید و سخت گیری در ظرف مهر، و نور مهر در ظرف قید و سخت گیری است.) و لاوی «راست و استوار» (אמת ויציב, Emes Veyatziv) است؛ مرتبه واسطه، و «تالار اراده» (היכל הרצון, heichal ha-ratzon) نامیده می شود که بالاتر از «تالار عشق» است که پیش از شماع قرار دارد، و مانند آن.

והיכל קד"ק [קדש הקדשים] ادני שפתי כו' سמיכת גאולה לתפלה להיות בחי' יודוך אחיך בחי' הודאה בחי'
בטול בחי' כתר.

و تالار قدس الاقداس «ادני، لبانم را [بگشا]»، و مانند آن، است: پیوند رهایی (גאולה, Geulah) با نیایش (תפלה, Tefillah)، تا مرتبه «برادرانت تو را خواهند ستود» پدید آید؛ مرتبه ستایش، مرتبه خودنهی گری (ביטול, bittul)، مرتبه تاج.

وتעמוד מלדת אין עמידה אלא תפילה (وهוא ג"כ לשון עמידה ושתיקה ובטול שהוא בחינת כתר שהוא
לשון שתיקה כמו כתר לי זעיר כי הסייג דחכמה הוא שתיקה כמ"ש במ"א בענין יונת אלם וכו'):

«و از زادن بازایستاد» (وتעמוד, vata'amod): «ایستادن» (عמידה) چیزی جز نیایش نیست. (این واژه همچنین بر ایستایی، خاموشی و خودنهی گری دلالت دارد؛ اینها مرتبه تاج اند، که خود به معنای خاموشی است، چنان که در «کمی درنگ کن» (כתר, kater) می آید؛ زیرا «حصار حکمت (חכמה, Chochmah) خاموشی است»، چنان که در جای دیگری، در باب «کبوتر خاموش»، و مانند آن، توضیح داده شده است.)

4 ירך בעורף אויביך. כי המלי יש לה עליות וירידות הפעם אודה

«دستت بر پس گردن دشمنانت خواهد بود.» زیرا فرمانروایی (ملכות, Malchus) فراز و فرود دارد: «این بار سپاس می گویم.»

ובלילה יורדת לברר בי"ע כמ"ש ותתן טרף ואין בירור אלא בבחי' אחוריים כי הפנימיות מתכלל כנר בפני אבוקה בלי בירור כו'.

و در شب فرود می‌آید تا عوالم آفرینش (بریا، Beriah)، صورت‌بخشی (יצירה، Yetzirah) و عمل (عשיה، Asiyah) را پالایش کند؛ چنان‌که نوشته شده است: «و خوراک (טרף، teref) می‌دهد»؛ و هیچ پالایشی جز در مرتبه پشت (أخورييم، achorayim) نیست، زیرا بُعد درونی (פנימיות، pnimiyus) جذب می‌شود، مانند شمعی در برابر مشعلی بزرگ، بی‌آنکه پالایشی صورت گیرد، و جز اینها.

וענין ישתחוו לך בני אביך הוא בחי' המשכה מבחי' אבא למלי' אבא יסד ברתא

و معنای «پسران پدرت در برابر تو سر فرود خواهند آورد» این است که افاضه‌ای از مرتبه پدر (אבא، Abba)، یعنی حکمت (חכמה، Chochmah)، به فرمانروایی (ملכות) صورت می‌گیرد: «پدر، دختر را بنیاد نهاد.»

כי יודוך אחיך הוא המשכה מכתר שהוא ע"י ג' קוין הנ"ל. משא"כ בני אביך המשכת אבא ב' קוין והם ראובן ולוי חח"ן [חכמה חסד נצח] ע"י גמ"ח [גמילות חסדים] ודת"י [ודעת תפארת יסוד] ע"י תורה נובלות חש"מ [חכמה של מעלה] כו':

زیرا «برادرانت تو را خواهند ستود» افاضه‌ای از تاج (כתר، Keser) است که از طریق سه خط یادشده در بالا صورت می‌گیرد؛ اما «پسران پدرت» افاضه پدر، یعنی دو خط، است؛ و آن‌ها روبن (ראובן) و لاوی (لוי) هستند: حکمت (חכמה)، مهر (חסد، Chesed) و پیروزی (נצח، Netzach)، از راه اعمالِ مهرورزی (גמילות חסדים، gemilus chassadim)؛ و شناخت (דעת، Daas)، زیبایی و هماهنگی (תפארת، Tiferes) و بنیاد (יסוד، Yesod)، از راه توراه، «میوه فروافتاده حکمتِ بالا»، و جز اینها.

5 וענין כי ראה ה' בעניי הנה בירורי' [בירורים / בירורין] ותשובה הכל ענין א' שהי' [שהיה] יורד ממקום גבוה וצריך לעלות לשם נק' תשובה

و درباره «زیرا ه' رنج مرا دیده است»: پالایش‌ها (بیروری، birurim) و بازگشت (תשובה، teshuvah) همه یک امرند. آنچه از مکانی بلند فرود آمده و باید به همان‌جا صعود کند، بازگشت نامیده می‌شود.

וכן הנשמה ירדה לצורך עליי' [עלייה].

همچنین نفس نیز برای صعود فرود آمد.

והנה ההתקרבות שמחמת בחינת עניי שהוא מרירות הנפש על ריחוקה (עד שגם הנה"ב [הנפש הבהמית] והגוף יהיו בבחינת אתהפכא כו') היא יותר גדולה כיתרון האור הבא מן החשך וכנודע ממ"ש במ"א בענין ויברך יעקב את פרעה מה שהוא סט' [סטרא] וכו':

אکنون، نزدیک‌شدنی که بر اثر مرتبة «رنج من» حاصل می‌شود - که عبارت است از تلخي نفس از دوری خویش (تا آنجا که حتی نفس حیوانی (نפש הבהמית, Nefesh HaBahamis) و بدن نیز به مرتبة دگرگونی (אתהפכא, is'hapcha) برسند و غیره) - برتر است؛ همچون «برتری نوری که از تاریکی می‌آید»، چنان‌که از آنچه در جای دیگر درباره موضوع «و یعقوب (יעקב, Yaakov) فرعون (פרעה) را برکت داد» توضیح داده شده، شناخته است: «همان‌گونه که آن سوي دیگر...» و غیره.

دربارهٔ این نسخه

.the English translation و This edition contains the Hebrew text

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

.Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0>

ترجمه و شرح انگلیسی: با کمک هوش مصنوعی (openai/gpt-6-luna-pro:batch) برای likuteitorah.com تهیه شده و با متن عبری و سفاریا مقابله شده است؛ هنوز ویراستار انسانی آن را بازبینی نکرده است. لطفاً هر مطلب مهمی را با متن عبری مقابله کنید.

ربه خواست که ماماریم پارشای آن هفته، «پارشای حسیدی»، در همان هفته و در طول هفت روز آن آموخته شوند (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309 /parsha). چرا آن را بیاموزیم و برکات ربه: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-

پروژه‌ای رایگان و غیرتجاری؛ هیچ‌چیز در اینجا فروخته نمی‌شود. وابسته به Kehot, Sefaria یا کتابخانهٔ لوباوویچ نیست. © likuteitorah.com

از 2/vayechi/torah-ohr/fa/likuteitorah.com/

تقدیم به افتخار

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

پدر ربه، رب لیوی بیتسخاک